

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Балабақшада логикалық ойындардың балалармен жұмыс жүргізудегі маңыздылығы**ЖАРИЯЛАНДЫ**
19.03.2025**ТІРЕК СӨЗДЕР**
балабақша, балалардың дамуы,
логикалық ойындар, ойлау қабілеті,
танымдық процесс, тәрбие,
шығармашылық**СІЛТЕМЕ**
<https://bilimger.kz/176970/>**Кошкарбаева Надира Сериковна***Алматы облысы, Енбекши қазақ ауданы, Есік қаласы**Алёнушка бөбекжай балабақшасы**Тәрбиеші***Аннотация**

Бұл мақалада балабақшадағы оқу-тәрбие процесінде логикалық ойындарды қолданудың маңыздылығы қарастырылады. Логикалық ойындар – балалардың ойлау қабілетін, есте сақтау, салыстыру, талдау және шешім қабылдау дағдыларын дамытуға бағытталған маңызды әдістердің бірі. Ерте жастан бастап баланың ойлау қабілетін жетілдіру оның интеллектуалды дамуына оң әсер етеді. Логикалық ойындар арқылы балалар білімді жеңіл әрі қызықты түрде меңгеріп, қоршаған ортаны тануға үйренеді. Сондай-ақ, бұл ойындар балалардың шығармашылық әлеуетін дамытып, олардың өз бетінше ойлауына, мәселені шешу жолдарын табуына көмектеседі. Мақалада логикалық ойындардың түрлері, олардың балалардың дамуына тигізетін әсері және оларды балабақшада тиімді қолдану жолдары талқыланады.

Кілт сөздер

Балабақша, логикалық ойындар, балалардың дамуы, ойлау қабілеті, танымдық процесс, шығармашылық, тәрбие.

Кіріспе

Қазіргі таңда мектепке дейінгі білім беру жүйесінде балалардың ойлау қабілетін дамыту ерекше назар аударуды талап етеді. Балабақшадағы оқу-тәрбие процесінде логикалық ойындар маңызды рөл атқарады, өйткені олар баланың интеллектуалды дамуын, есте сақтау қабілетін, зейінін, салыстыру және талдау дағдыларын жетілдіреді. Балалар үшін ойын – тек көңіл көтеру құралы ғана емес, сонымен қатар олардың танымдық әрекетінің негізгі формасы болып табылады. Логикалық ойындарды қолдану арқылы педагогтар балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытып, олардың қоршаған ортаға деген қызығушылығын арттыра алады. Бала ойнап отырып, жаңа нәрселерді үйренеді, логикалық тапсырмаларды шешу арқылы өзінің ойлау қабілетін дамытады. Осылайша, логикалық ойындар мектепке дейінгі балаларды жан-жақты дамытуға көмектесетін тиімді әдістердің бірі болып табылады.

Логикалық ойындардың балалардың ойлау қабілетіне әсері

Логикалық ойындар баланың ойлау қабілетін дамытудың негізгі құралдарының бірі болып саналады. Мұндай ойындар барысында балалар берілген тапсырманы шешу үшін түрлі стратегияларды қолданады, бұл олардың талдау және салыстыру дағдыларын жетілдіреді. Логикалық ойлау арқылы бала белгілі бір заңдылықтарды анықтауды, себеп-салдарлық байланыстарды табуды және дұрыс шешім қабылдауды үйренеді. Ойындар баланың зейінін шоғырландыруға, есте сақтау қабілетін жақсартуға және шығармашылық ойлауын дамытуға көмектеседі. Сонымен қатар, логикалық тапсырмалар баланы сабырлы болуға, қиындықтарды жеңуге және шешім қабылдауда батылдық танытуға тәрбиелейді. Балабақшада жүйелі түрде логикалық ойындарды ұйымдастыру балалардың оқу мен танымға деген қызығушылығын арттырып, олардың өз бетінше ойлауына мүмкіндік береді.

Логикалық ойындардың түрлері және олардың ерекшеліктері

Балабақшада қолданылатын логикалық ойындар әртүрлі формада болуы мүмкін және олардың әрқайсысы балалардың ойлау қабілетін әр

қырынан дамытуға бағытталған. Бірінші кезекте, вербалды (ауызша) логикалық ойындар ерекше орын алады. Мұндай ойындарға «Не артық?», «Қайсысы сәйкес емес?», «Сөзжұмбақтар» және «Жұмбақтар шешу» сияқты тапсырмалар жатады. Бұл ойындар балалардың сөздік қорын дамытып, олардың қоршаған орта туралы білімін кеңейтеді. Екінші маңызды санат – визуалды-логикалық ойындар. Бұл ойындарға пазлдар құрастыру, логикалық суреттерді сәйкестендіру, лабиринттерден жол табу сияқты тапсырмалар кіреді. Мұндай ойындар баланың көру арқылы қабылдау қабілетін дамытып, зейінділігін арттырады. Сонымен қатар, математикалық логикалық ойындар ерекше маңызға ие. Балалар сандармен, геометриялық фигуралармен ойнап, есептер шығару арқылы логикалық ойлаудың негіздерін меңгереді. Осының бәрі баланың ойлау қабілетін кешенді түрде дамытуға мүмкіндік береді.

Логикалық ойындардың коммуникативтік және әлеуметтік дамуға ықпалы

Логикалық ойындар тек ойлау қабілетін ғана емес, сонымен қатар балалардың қарым-қатынас жасау дағдыларын дамытады. Топпен немесе жұппен ойнайтын ойындар балаларды бір-бірімен ынтымақтастықта жұмыс істеуге, өз ойларын жеткізуге және ортақ шешім қабылдауға үйретеді. Мұндай ойындар барысында балалардың тілдік қабілеті дамып, өз пікірін дұрыс жеткізу, сұрақ қою және жауап беру дағдылары жетіледі. Сондай-ақ, ойын барысында балалар бір-біріне көмектесіп, достық қарым-қатынас орнатуға дағдыланады. Бұл олардың әлеуметтік бейімделуін жақсартып, айналасындағы адамдармен дұрыс қарым-қатынас жасау қабілетін қалыптастырады. Сонымен қатар, логикалық ойындар балаларды тәртіпке, шыдамдылыққа және мақсатқа жету үшін күш салуға үйретеді.

Логикалық ойындарды ұйымдастыруда педагогтың рөлі

Логикалық ойындарды тиімді ұйымдастыру үшін педагогтың шеберлігі мен әдістемелік дайындығы аса маңызды. Мұғалім әр баланың жеке ерекшелігін ескере отырып, ойындарды дұрыс таңдап, олардың

қызығушылығын арттыруы қажет. Сонымен қатар, логикалық ойындарды сабақтың мазмұнына сәйкестендіріп, оларды түрлі әдіс-тәсілдермен түрлендіру маңызды. Педагог балаларға ойын ережелерін түсінікті түрде жеткізіп, олардың белсенді қатысуына мүмкіндік жасауы тиіс. Сонымен қатар, мұғалім ойын барысында балаларға бағыт-бағдар беріп, олардың дербес шешім қабылдауына ықпал етуі керек. Ойынның нәтижесін талқылау арқылы педагог балалардың жетістіктерін бағалап, олардың өзіне деген сенімділігін арттыруға көмектеседі.

Қорытынды

Логикалық ойындар мектепке дейінгі балалардың ойлау қабілетін дамытуда маңызды құралдардың бірі болып табылады. Олар баланың танымдық процестерін жетілдіріп қана қоймай, оның шығармашылық қабілеттерін, қарым-қатынас жасау дағдыларын және өз бетінше шешім қабылдау қабілеттерін дамытады. Балабақшада жүйелі түрде логикалық ойындарды ұйымдастыру балалардың оқу процесіне деген қызығушылығын арттырып, олардың интеллектуалдық және әлеуметтік дамуын қамтамасыз етеді. Сондықтан педагогтар логикалық ойындарды белсенді түрде пайдаланып, оларды тиімді ұйымдастыру арқылы балалардың жан-жақты дамуына жағдай жасауы қажет.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. *Ахметов, Ж. «Мектепке дейінгі педагогика». Алматы: Білім, 2020.*
2. *Бекжанова, А. «Балабақшада ойын арқылы оқыту». Астана: Фолиант, 2019.*
3. *Ибраева, Г. «Мектепке дейінгі балалардың психологиялық дамуы». Алматы: Қазақ университеті, 2021.*
4. *Қасымова, Л. «Логикалық ойындар және олардың тәрбиелік мәні». Алматы: Мектеп, 2018.*
5. *Мұқанова, А. «Балалардың ойлау қабілетін дамыту әдістері». Астана: Фолиант, 2020.*
6. *Тұрғынбаева, Б. «Ойын технологияларының маңызы». Алматы: Рауан, 2017.*

7. Шыныбекова, Ә. «Инновациялық оқыту әдістері». Астана:
Фолиант, 2019.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.